XII. évfolyam. Csíkdomokos 1916. december 24. 52. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, Félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE KÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Csíkdomokoson.
Ide intézendő: a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzleltékek.

Karácsonyi ének.

Irta: HALMI BÓDOG.

»Jászolban született«
Tökéletlen ének
Oly nagyon jól esik
Az ember szivének.
Sok vékony gyerek hang
Egyszerü sóhaja
Ennek az ünnepnek
Zsoltáros strófája.
Mert irják hogy nagy volt,
Ki sok bünt megváltott,
Martir koszoruja
Szenvedése, vére
Épitett egy tisztább,
Nemesebb világot.
Mégis a karácsony
Nem a nagyság napja,
Ma kicsiny gyermeket
Becézget az apja,
Csókolgat az anyja.
Minden mi ártatlan,
Mi meg tiszta jóság
Karácsonytól kapja
Szeretet adóját.
Mig szemét bűvöli
Karácsonyfa fénye,
Ajakán megcsendül
Dajkája meséje.
Az ő kis elméje
Még nem mélyre látó,
Sok játék láttára
Mert azt ugy tanulta
Hogy Jézuska hozta,
Rebegi: »Légy áldott
Én Uram Megváltó.«

Karácsony ünnepén
Ne gondoljunk másra,
Mint arra a fényes
Czifra fenyőfára.
Bár sorsunkba vágott
A háboru réme,
Ne gondoljunk mostan
Pusztulásra, vérre.
Adjuk a gyermeknek
Az ünnepség báját,
Feledjük mártirok
Hős kálváriáját.
A gyermeket nézzük
E sok pici lények
Születtek bár szegény
Pásztor gunyhajában,
Avagy nagy, hatalmas
Büszke palotában,
Még mind oly fehérek
Akármilyen vallás
Áldozza meg őket.
Nincs különbség benne,
Azért megilleti,
Megcsókolja mindet
Ez ünnep szerelme.

Mikor téli dértől
Fagyos lesz a róna,
Nem éled az erdő
Fülemile szóra,
Hogy a szobába zárt
Kicsi gyermek-szivet
Örömbe ringassa,
Hogy a kaczagását
Csendülni hallassa,
Hogy az egész világ
Békességre lépjen,
Fegyverszünet legyen
Egy nap a harctéren,
Azért van ez ünnep...

Égnek már a gyertyák,
Tapsol a sok kis kéz,
Boldogság derüje
Ömlik el a képen,
Jancsi, Juci mondja:
»Oh köszönjük szépen.«

Karácsony ünnepén.

Az egymással szemben fegyverrel álló művelt nemzetek között még dulnak az ádáz küzdelmek: a véres csaták s még öldösi egymást irgalom nélkül a rólunk terjesztett gyalázatos rágalmakkal deliriumba hajtott népek árja, de a nemzeteket alkotó emberi összesség lelkében már hónapok óta szunynyadó érzés lassan-lassan megerősödve szárnyra kap, hogy elvigye az ébredő általános békevágyat országról-országra. Hasztalan kiabálnak reánk ellenségeink demagogjai önző érdekből, izzó gyülölettel kigyót-békát, ama pár meghibbant elme meggazdagodási céljából nemzetek irtó harcává fejlődött rettenetes küzdelem már ugy sem tarthat sokáig, mert vagy megértik és mérlegelik az uzsorások a béke után sóhajtó népek gyötrődő lelkében támadt óriási vágyat és lecsillapitva az erőszakkal, hazugsággal őrületbe taszitott dühöngőket, elfogadják a most tisztességes uton-módon felajánlott békejobbot, vagy pedig tovább marakodnak érthetetlen pöffeszkedéssel s akkor csak el jönnek majd a leszámolás nagy, végzetes órái, melyek abban az esetben nem fognak sokáig váratni magukra s talán nem is tartanak majd hosszu ideig, akkor pedig *diktálni* fogjuk a békét.

Én nem ismerem a világ uzsorásait közvetlenül, de tetteikből itélek s véleményem ez alapon nem valami reményteljes a közeli békét illetőleg, de azért bizom a nagy természet mindent átalakitó titokzatosan bűvös erejében, a Teremtő végtelen jóakaratában és csodás hatalmában, aki talán szintén megelégelte ezt az évek óta tartó oktalan vérengzést s a karácsonyi szent ünnepek alkalmából csillagfényes éjszakán utjára bocsátja a habkönnyü szárnyakon földreszálló békeangyalát a könyörtelen, lázas betegen tévelygő lelkekhez, megmutatni nekik a művelt nemzeteket felemelő és egymás megértéséhez vezető egyetlen helyes utat.

Sok-sok sejtelemmel, biztató reménnyel, de aggodalommal is néztünk elébe minden alkalommal a szent ünnepeknek, várva tőle vágyaink teljesülését, de most komolyabban várjuk jöttét, lelkünkben a nagy kérdőjellel: vajjon mit hozott magával s kinek jut belőle jó, kinek rossz?

A csüggedés és remény egymást váltják fel a nemesen érző szivekben ez imára késztető napon, de ma még csendesebb áhitattal és erősebb hittel imádkozzunk Istenünkhöz, hogy gyujtson világot ellenségeink meghibbant sötét agyában s ajándékozza meg őket azzal a boldogságot terjesztő tudattal, hogy csupán — a szó igazi értelmében — művelt emberek fenkölt érzése, nemes cselekedetekre inditó jóindulata teremtheti meg az óhajtott örök békét.

Majd, ha egykor elnémulnak a biztos halált osztó nehéz mozsarak és ágyuk s elapad a vértenger, enyhülni fog a nagyfoku *láz* is s nyugodtabban fognak gondolkozni az emberek: akkor már csak mint nehéz, gyötrő álomra gondolunk vissza a világháborura s csak a könnyeket fakasztó mankók, fa- és műlábak egyhangu kopogása, meg a zsebekbe dugott üres kabátujjak figyelmeztetnek majd minket, hogy mindez nem volt csupán álom, hanem igenis: minden érző emberi lelket megrikató valóság. Akkor talán feltámad majd az emberiségben a jobb érzés s a multból tanulva, egy szebb és boldogabb jövőre vágyva, megtisztul a lélek földi salakjától, hogy sok-sok milliónyi társával hiven összefogva, csak nemes célokért küzdhessen.

Karácsony szent ünnepén áhitatos imák szállnak az ég felé; a nyomorgókkal, éhezőkkel, haldoklókkal együtt mi is, eképpen könyörügjünk:

— Istenünk, jó Atyánk! békével áraszd el az egész világot!

Kiss Berczi.

Községi pásztor kerestetik.

Czelldömölk nagyközség 1917. évi január hó 1.-vel

községi pásztort keres.

Aki ezt az állást elnyerni óhajtja, forduljon közvetlenül a községbiróhoz, aki a javadalmazásra nézve is bővebb felvilágositást ad.

Karácsony.

Ime beköszöntött hozzánk a legszebb, a legkedvesebb ünnep — a tiszta örömök napja, a szent karácsony. Róla énekli az egyház, hogy »ma mézzel folyók lettek az egek.« Igen, az ég, amelyről azt hittük, hogy érc és vas, az az ég megolvadt s mézzé lett s lelkünkbe szivárgott. Hitünk boldogitó tudatában lejött maga az ég a földre, mikor eljött az, ki a menyországot nekünk megnyitotta s az Isten nehezteléséét szeretetre forditotta. S lám, mily erős e tudat; melegit a hidegben s életet ad a fagyban s az ember ez örvendező hitnek jeléül, reményeinek karácsony-fájául fölállitotta az illatos, özldelő fenyőt, mely akkor is ébren van, mikor a természet alszik s akkor is él, mikor a hólepel szemfödője alatt pihen a föld.

Üdvözlégy a lelki világnak, a dermedő szivéknek örökké diszlő, illatos karácsonyfája: Ur Jézus! Szomjazó szivvel szivjuk lelkünkbe alakodat; érdeklődünk fönséges lelked és belső életed iránt. Szent testedet napsugár nem melégiti, hisz csillagok reszketnek le reá; környezetin megakad szemünk; de az istálló, az alomszalma, az állatok, a jászol nem a szánalomnak, hanem a fölségesnek benyomását teszik ránk. Előttünk a jászol jelentősebb, mint Augusztus diadalszéke; az istálló impozánsabb, mint Nero palotája; a pólya értékesebb, mint a királyok bársonya és a szalma drágább, mint a dicsőség babérkoszoruja. — Ha szegényesen jelentél is meg köztünk, ha isteni tested remeg a hidegtől, ha rongyokbatakartan mutatod is meg magadat, mint a földre szállott megtestesült Ige, mi annál nagyobb szeretettel térdelünk le a betlehemi barlang előtt s engedjük szivünkbe behatni a legszentebb éj szózatát. Fenn az égen csillag ragyog; a hideg, tiszta levegőben messze hangzik a magasztaló és az embereknek boldogságot hirdető angyali ének: ». békességnektek. . . Békesség!« Ez a legszebb ének, amely a földön valamikor elhangzott. Békesség! Ez a vágyaink ultimatuma, amely után annyira epedünk és annak boldog kieszközlését és promulgatióját a Te születésedtől várjuk.

Ma is felhangzik a hivők millióinak ajkain az angyali dal: »Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jó akaratu embereknek.« S mivel karácsony a békesség ünnepe, azért békét és engesztelődést kérünk felindult, háborgó szivéinkbe. Veni ad nos aum pace tua!

Ma, amikor szemünk odaszegezzük a betlehemi jászolra; ma, amikor örülünk a Megváltó születésén; ma, amikor a karácsonyi miszteriumok ünneplésekor felragyognak szemeinkben az örömkönnyek; ma, a könyörtelen ádáz harc folytonos versenyében állapodjunk meg egy pillanatra, a rongyokba takart, szegény Jézus születésének ünnepén. Engedjük ma a megszületett Megváltó békéjét behatolni szivünkbe. S aki mellett közömbösen haladunk el az egész év folyamán, tekintsünk ma szegény, szenvedő, szerencsétlen embertársaink szemébe gyöngédséggel.

Legyen a mai ünnep a jóság, a béke, a szeretet legfényesebb napja. Tegyük félre ma mindazt, ami közénk és embertársaink közé egy egész éven át választó falakat emelt s jusson eszünkbe mindnyájunknak a szeretet szent kötelessége. Próbáljuk meg és ma ne gyülöljük egymást, ne rontsuk el ma embertársaink boldogságát. Mindenkit annak a nagy család tagjának tekintsünk, amely családnak az Ur a feje.

A munkás tegye félre ma szerszámát, a kereskedő mérlegét, a hivatalnok az ő aktáit s a kisded Jézust ünneplő oltárakról felszálló illatos tömjénfüst felhői ne vegyüljenek össze a szürke mindennapiság füstfellegeivel; a tudós zárja be ma könyveit, a művész tegye le vésőjét és ecsetjét. Az egész földön ne legyen ma más, csak örömöktől meghatott ember, akinek szivét elragadó, alamizsnás szeretetre gyujtja a mai ünnep felséges éneke: »Dicsőség a magasban Istennek és békesség a földön az embereknek.«

Ha ily érzelmekkel üljük meg a szent karácsonyt, akkor az Üdvözitő a velehozott békét és szeretetet biztositja minden ember számára és az Ő enyhitő és vigasztaló békéje megnyugtat bennünk és szeretetét érzi majd az egész emberiség. *Cs.*

Két darab divatos

cserépkályha

azonnal olcsón

eladó.

Bővebb értesitést ad lapunk szerkesztősége.

HIREK.

Olvasóinknak, munkatársainknak és lapunk barátainak boldog karácsonyi ünnepeket kivánunk.

Kitüntetés. Hertelendy Béla 3 huszárezredbeli kapitánynak, Hertelendy Gyula magyargencsi földbirtokos vitéz fiának az ellenséggel szemben tanusitott bátor és vitéz magatartásáért Őfelsége a hadiékitményes III. osztályu vaskoronarendet adományozta.

Dr. Ostffy Lajos kerületünk országgyülési képviselője, a királykoronázási aktusra kiküldött bizottságok között a koronázási ajándék átadására delegált bizottságba küldetett ki.

Menekültek karácsonya. A róm. kath. fiuiskolában a menekültek részére karácsonyfa van felállitva, ugyszintén a Kemenesaljai Közkórházban is, az ott elhelyezett betegek részére.

Öngyilkosság. Ifj. Pethő József, kemenespalfai lakos férje bevonulása dolta folytan sirt-rt, hogy pedig az ura a harcterén elesett, buskomorságba esett s bánatában fölakasztotta magát. Két kis árvát hagyott hátra. Az orvosrendőri vizsgalatot dr. Götzi janoshazai körorvos és Somogyi Aladár tb. főszolgabiró megtartották s miután megállapitották, hogy felelősség senkit sem terhel, az eltemettetésre az engedelem megadatott.

Takarékoskodjunk a villanynyal. A nyersolaj és petroleum beszerzésének nehézsége miatt városunkban reggel 7 órától délutáni 3 óráig a villanytelep áramot nem szolgáltat. Az utcai lámpáknak is csak fele ég.

A kétkoronások szétszakitása. Az Osztrák-Magyar Bank szombathelyi fiókintézetének főnökétől Wolhhoffer Ferenc urtól azt a hirt vesszük, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa rövidesen rendeletet fog kibocsátani, amelynek értelmében a kettészelt két koronás bankjegyeket csakis bizonyos értéklevonás mellett váltják be. Tekintve, hogy az egykoronások forgalomba bocsátásával indokolatlan a régi kétkoronás bankjegyek elaprózása. Figyelmeztetjük a nagyközönséget, hogy a ketteszelt bankjegyeket rövidesen szolgáltassa be, s a jövőben tartózkodjék a kétkoronások felaprózásától.

Petroleum hiány van mindenütt. Közfogyasztásra szánt petroleum hellyel-közzel azért érkezik hozzánk; igy az Apolló-kőolajfinomitó e hó 7-én 3 hordóval szállitott, a Vakuum pedig dec. hó 14-én 3124 kg. petroleumot szállitott Czelldömölkre.

Megfojtotta gyermekét. A szombathelyi törvényszék kedden tárgyalta Gécs Ida kemenesmagasi leány bünügyét, aki beismerte a bünczselekmény elkövetését és azzal védekezett, hogy a szüleitől való félelmében követte el tettét. A törvényszék 1 évi börtönre itélte a leányt. Vádlott és védője az itéletet megfelebbezték.

Állatias anya. Illés Eszter bobai leány egy ép és egészséges fiugyermeket hozott a világra. Hogy szégyenének gyümölcsétől szabaduljon: szegény kis teremtést megfojtotta. A gyilkos anyát letartóztatták.

A czelldömölki ev. nőegylet f. hó 23-án vallásos estélyt tartott, mely alkalommal szegényei között ruha- és pénzbeli adományokat osztott ki.

Karácsonyesti ünnepélyek. A czelldömölki vöröskereszt kisegitő kórházának vezetősége a kórházában ápolt katonák részére befolyt pénzekből szerzett és természetben is adott ajándékok kiosztásával a vöröskereszt kórház nagytermében f. hó 24-én délután fél 5 órakor karácsonyesti ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghivja a kórházi vezetőség. Az estély programmja: 1. Ének, Barabás Ernő főtanító ur vezetésével. 2. Hollósi Rupert apát ur beszédje. 3. Ének, Szoradi Dénes tanitó ur vezetésével. 4. Ima. 5. Katonák köszönete az adományokért. 6. Hymnus.

Gyüjtsünk parafadugót. Egyik vármegye kir. tanfelügyelője felhivást bocsátott ki az egyes iskolákhoz, hogy az iskolás gyermekek gyüjtsenek át nem lyukasztott parafadugót. A dugókért Lánger Károly nógrádherceli gyógyszerész kilogrammonként 3 koronát ad. A begyüllt összeget a háboruban elesett tanitók özvegyei és árvái javára forditják.

Adományok a sebesült katonák részére. A czelldömölki Vörös-kereszt-kórház és vasuti üdülőállomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Gyömörey György (Inta) naponta 4 liter tej, Kaffl Gyula naponta 10 üveg szódaviz, Nagy Istvánné (Sag) 20 drb. tojás. Tőke Józsefné 7 l. tej, 18 drb. tojás. Bankó Sándorné répa 1 üveg paradicsom, 1 üveg lekvár. Bardossy Zoltánné (a. Mesteri) 21 fej káposzta. Lingl Valéria 10 kor., Deutsch Gyulané 30 kor., Lázár Ferenc 3 kg. tea. Az üdülő részére a kályhát utest Wallenstein Károlyné volt szives elvegeztetni.

Adományok katonák karácsonyára: Záborszky Sándorné 6 kor., Wallenstein Károlyné 10 kor., Raffel Mihályné 100 kor., Patyi Jónás 6 kor., Bárdossy Zoltán 22 kor., Hrabovszky Mór 2 kor., özv. Ányós Lászlóné 5 kor., Bognár János 7 kor., Szabó Károly 20 kor., Lingl Valérián 10 kor., Vidos Dániel 20 kor., Böjtös Jánosné 3 kor., Nunkovits Dénes 10 kor., Horváth Jánosné 10 kor., Csönge ev. nőegylet 67 kor., Tihanyi Béla 10 kor., Spitzer Adolfné 20 kor., Berkes János 2 kor., Kabina Nővérek 5 kor., Maróthy László 50 kor., Buress Richárd 20 kor. Deutsch Mórtzné (Sömjén) 20 kor., dr. Scheiber Zsigmond 10 kor., Varga Gyula 2 kor., Klein Vilmosné 10 kor., Szögyény Marich Gorcey grófnő 30 kor., Földváry Schmidt őrnagy 40 kor., Pálinkás Géza kanonok-esperes (Ság) és egy sági gazdasági cseléd-asszony 10—10 kor., özv. Gyurátz Antalné Csönge, és N. N. 5—5 kor., Katona Fülöpné 6 kor., Fejes Ferenc 10 üveg bor.

Becsapják a hadifoglyok hozzátartozóit. Ujabban gyakran kapnak orosz fogságban levő magyar emberek feleségei könyörgő leveleket férjeiktől, amelyekben ezek 50—100 koronák sürgős küldését kérik. A levelek német nyelven vannak irva s pontosan le van irva bennük a férjük tartózkodási helye. Szegény asszonyok előteremtik a föld alól is a kért összeget, elküldik semleges bankcég utján, a pénz oda is érkezik a pontos cimhez — és azután eltünik az orosz rablók zsebében. Valószinüleg orosz rablók intézik a csalásokat, akik kikérdezik a tovább internált foglyok családi körülményeit stb. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy csak sajátkezű, jól ismert irásra küldjenek pénzt.

Kemenesaljai Közg. Hitelbank

Részvénytársaság Czelldömölk.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.
Első Magyar Általános Biztosító Társaság kerületi főügynöksége.

Betéteket elfogadunk: betétkönyvre és folyószámlára.
Kölcsönöket nyujtunk: értékpapirokra.
Folyószámlát nyitunk megfelelő biztositékra.
Váltókat leszámitolunk előnyös kamatláb mellett.
Értékpapirokat és külföldi pénzeket veszünk és eladunk.
Jelzálog-kölcsönöket folyósitunk.
Pénzbeszedéseket és kifizetéseket eszközlünk.
Beváltunk szelvényeket, kisorolt értékpapirokat.
Sorsjegyek biztositását árfolyam-veszteség ellen elfogadjuk.
Osztály-sorsjegyeket eladunk.
Megőrzés végett átveszünk mindennemü értékeket.
Óvadék-célokra értékpapirokat biztositék mellett kölcsönzünk.
Elfogadunk: tűz, élet és jég biztositásokat az Első Magy. Ált. Bizt. társaság részére.
Gazdasági cikkek beszerzését jutányosan eszközöljük.
A Banküzlet körébe tartozó mindennemü megbizást elfogadunk.
Intézetünk kebelében működő »Önsegélyző Hitel-Szövetkezet« kényelmes heti visszafizetésre jutányos kölcsönöket nyujt.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

1 darab

vaskályha

olcsón eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Keresek megvételre egy

pianinót.

Cim a kiadóhivatalban.

Gőzfürdő Pápán

urak részére

reggel 6 órától

Pénteken, szombaton és vasárnap egész nap nyitva.

hölgyek részére

hétfőn

kádfürdő a hét minden napján használható.

MOZI-MEGNYITÁS

Czelldömölk, Griff-szálloda.

Tizstelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy 1916. év december hó 25-én a mozit saját kezelésben uj gépekkel budapesti gépész volt szinigazgató vezetésével ujbór megnyitom.

Szinre kerül:

1916. dec. 25-én, hétfőn karácsony első napján. (I. szám.

Őfels. I. Ferencz József

megboldogult dicső királyunk temetése.

Misi fogságban. Vigjáték. Mozsi üzlete.

Spinola utolsó szerelme.

Dráma 5 felvonásban MARIA CARMI a világhirü moziszinésznő felléptével.

26-án karácsony 2-ik napján. Terem fütve.

Mindent a hazáért.

Háborus dráma 3 felvonásban a mai nagy vigháberubel.

Le a férfiakkal.

Oriási bohózat 4 fevonásban.

Az előadások nem folytatólagosak.

Kezdete délután 3-, 5-, 7- és fél 9 órakor.

Helyárak: Páholy ülés 1 kor. 50 fill., fenntartott hely (számozott) 1 kor. I. hely (nem számozott) 80 fillér; II. hely 60 fillér, Gyermekjegy: Páholyülés 1 kor., Fenntartott hely 70 fillér, I. hely 50 fillér, II hely 40 fillér.

A nagyérdemü közönség szives látogatását kéri

Mészáros János, tulajdonos. Hevesy Mihály, szinigazgató.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk.

XII. évfolyam. Celldömölk 1916. december 31. 53. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön. Ide intézendő a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzügyiek.

Ujév.

A hatalmas életfolyamat határjelző köve előtt a rohanó idő pehelykönnyü szárnyai még megrebbennek egypárszor halk, rövid suhogással, de utánag már ez az év is csakhamar összeomlik s ez is mélyen megásott sirjába dől, mert az egyik esztendő a másik sírját ássa: éppenugy gyilkolják egymást, akárcsak az emberek.

Az egyik, elmult év sirját alighogy behantoljuk, már is rohanunk a következő ujszülött esztendőnek bölcsője ringatásához, mert így történt ez mindig, a világ fennállása óta és igy fog menni, ki tudná megjósolni, hány ezredévig még az ezután eljövendő időben.

Az évek fordulóinál, azoknak találkozó pontjainál, minden alkalommal egy bizonyos gondolat foglalkoztatja, ejti hatalmába önkéntelenül az ember soha nem nyugvó agyát. A földet müvelő gazda azon töpelődik, vajjon mit várhat a most született ujévtől, mit fog számára hozni? A kereskedő lezárja mult évi számadásait s abból állapitja meg a nyereség- vagy veszteség mérlegét. A hivatalnok azt számitgatja, hogy az egypár évtizeden keresztül átszenvedett szolgálati idő után mennyi ideig kell még kóborolnia, hogy a jól megérdemelt s csábitóan mosolygó, kellemes pihenést igérő nyugalomba helyezés után teljes fizetését, mint nyugdijat, boldog megelégedéssel élvezhesse.

Mindenkinek más és más gondolatai vannak, amelyek létezése kétségbevonhatatlan. Igen, minden egyes ember agyában felébred egy-egy tudattá fokozódott sejtelem, egy-egy gondolat ujév első hajnalán és igy igen természetes, hogy az irodalommal foglalkozók agyában is gondolatok tömege rajzik. Nem a létfentartás: az anyagi gond, nem a megérkezett ujév esetleges hozományaival, ajándékaival törődik, foglalkozik az iró, hanem a régen eltünt, a nagyon régen elmult idők eseményein töpreng, gondolkozik, azok lefolyásának módjait kutatja s keresi az inditó okokat, melyek a világ fennállása óta lepergett annyi ezredév után, létre hoztak, megteremtették a mostani állapotot, mely szerint, mostan mindig az esztendő első hónapjának: január elsejének mondjuk a született ujévet.

Az iró kutató gondolatainak, mindenre kiterjedő figyelmének, elmélkedésének van még egy másik háttere is. Ez pedig nem más, mint az ujévi üdvözlés.

Akaratlanul, szinte önkéntelenül támad fel lelkében e különös kérdés: »Miért köszöntik egymást az emberek e három szóval: Boldog ujévet kivánok!?«

Talán azért, mert az elmult év nem hozott boldogságot, teljes megelégedést, talán azért, mivel nem teljesültek óhajaink, reményeink, vágyaink?

Lehetségesnek, hihetőnek látszik! De egészen akkor sem helyes ez az üdvözlés: »Boldog ujévet!« — hanem igy kellene kifejezni: »Boldogabb ujévet kivánok, mint volt az elmult!« Mert ha az elmult boldog volt s az elkövetkezendő meg teljesebb lesz, akkor a boldogság csak fokozódik, mig, ha boldogtalan volt e letünt év, akkor legyen boldogabb a *most* született ujév!

Ezek a csekélynek látszó dolgok vezéreltek, inditottak e sorok megirására, a gondolatok nyilvánitására, amelyekkel eltelve fejezzük ki azon óhajunkat kedves olvasóinknak: »Legyen boldogabb az ujév, mint voltak az eddigiek, fejlődjék s viruljon mindnyájunk örömére a vérrel szerzett drága magyar haza s legyen igazán boldog minden lakója; lássuk boldogabbnak a most megszületett ujévet, mint volt a mult, melytől most már a költő eme szavaival bucsuzunk: »Nem foglak oda irni, hol boldog éveim feljegyezve vannak!«

Hogy ez ne is történjék meg, buzgón rebegjük el imánkat: »Teremtő jó atyánk, vigasztalj bennünket; ne legyen előtted emberek különbsége, hanem kivétel nélkül osztogasd adományaidat gazdagnak, szegénynek, hivőnek és hitetlennek egyformán, mert hiszen mind a te teremtményeid vagyunk. Küldd le közénk békeangyalodat, hadd szálljon szivünkbe a nyugalom és a béke; adj mindnyájunknak békés és nagyon boldog ujesztendőt!«

Kiss Berci.

A hadiölksön jegyzési idejének meghosszabbitása. A m. kir. kormány az V-ik hadiölcsön 1916. december 22-én lejárt határidejét 1917. január 8-ig meghosszabbitotta.

Ujesztendőre.

Ismét lepergett egy év, minden napjának krónikája a világhistóriában jegyződik fel. Soha annyi magyar könny még el nem hullott, soha annyi bánat magyar portákat meg nem rázta, mint a vernaszok ezen esztendejében és mégis ugy érezzük, hogy ez a sok drága élet, amelyet 1916-ban aratott le a csontkezü rém kaszája, nem volt hiába való áldozat. Nem csak a magyar hűség hálálhatatlan dokumentumaképtárult a világ szemei elé az 1916. év magyar szenvedésekkel teli legendája, hanem a magyar életrevalóság és energia csodás erényei is kiragyogtak abban a fegyelmezettségben, amelyet a frontról távol élő, a frontnak dolgozó, kereső és termelő Magyarország küzdött meg az 1916. évi gazdasági eredmények mostohaságaval, a rendkivül gyenge terméssel. Mert bár meg-megszoritásokkal, sőt talán bizonyos nélkülözésekkel teljes 7 hónapot kell végigharcolnunk az ellenségeink kiéheztetési politikája, gazdasági blokádja, bevitelt megakadályozó szárazföldi és tengeri terrorjával, mégis a legteljesebb nyugalommal és biztossággal jósolhatjuk meg, hogy éhezni nem fog Magyarország. A mai felhős esztendőben, amikor az élet nagy prózája a némely osztályokra nehezülő kenyérgondok sulya kizárja a sentimentális meghatottság zengő tirádáit, talán a legtartalmasabb ujesztendei kivánság a Miatyánk ezen mondata, hogy Add meg Uram a mi mindennapi kenyerünket. De én még egyet tüzök hozzá: Add meg Uram, hogy jobbak legyünk az 1917-ik évben, hogy a krisztusi szeretetdogmák hatoljanak sugárzóbb fényességgel a magyarok szivébe, hogy az önző, rideg, kegyetlen kufárokat a magyar népösszesség felháborodása üzze ki a templomokból. Hogy ne csak kényszer, hanem a belső meghatottság, a lelkeknek a nemzet nagy ügyével való solidaritása is nyissa meg az ada-

kozás erszényét. A bőség szerencsése ne csak aláhuzottan a jutalom reményében, hanem meleg testvéri érzés hangulatától vezetve is segitsen a nyomoruságon, mert ezzel nem csak jótékonyságot gyakorol, hanem szolgálja a haza ügyét, emeli a társadalomnak a végső győzelembe való hitét. Hiszen a nyomor demoralizál, demoralizált sereggel, pedig nem lehet csatát nyerni. Ha pedig az itthon maradtak legiója méltó lesz a katonákhoz, akkor e teljes cooperacio fegyvertényei minden Briand és Lloyd George dacára 1917. esztendőre elhozza a mi békénket, a legvágyottabb ajándékot Ujévre.

Előfizetési felhivás.

1917. évi január hó 1-től lapunkra uj előfizetést nyitunk. A jövő évben lapunk XIII.-ik évfolyamába lép. Lapunk multjával beigazolta, hogy hű és becsületes képviselője a járás érdekeinek. Programmunk, célunk, törekvésünk a jövőben is az, hogy a járás érdekeit támogassuk, minden igyekezetünk oda irányul, hogy a jelenlegi nehéz viszonyok között is minél bővebb, minél időszerübb és minél változatosabb lapot adhassunk olvasóink kezébe. Kötelességünknek ismerjük, hogy e rendkivüli időben is mindig készséges tanácsadói és jogos érdekeinek hűséges szószólói maradjunk járásunk lakóinak. Törekvésünk sikere azonban a magunk odaadó igyekezetén kivül abban rejlik, ha járásunk lakosai közül minél számosabban pártolják előfizetéseikkel lapunkat. Kérjuk szives támogatásukat nem a magunk, hanem a járás jól felfogott érdekében.

Hirdetési ügyekben jutányosan állunk a t. közönség szolgálatára.

Lapunk tisztelt előfizetőinek és olvasóinknak

boldog ujévet

kivánva, vagyunk kiváló

tisztelettel

a *„Kemenesalja“*

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Alapitvány a hadiárváknak. Ostffy Miklós néhai nővére Guóth Sándorné emlékére 100 koronát adományozott azon nemes célból, hogy ezen összeg a czelldömölki járás hadi árváinak segélyalapja legyen Az alapot a helybeli vöröskereszt- fiókegyesület elnöke fogja kezelni.

HIREK.

Ünnepi istenszolgálat. Azon alkalomból, hogy IV. Károly király Őfelségét tegnap koronázták meg Magyarország királyává, a czelldömölki apátsági plébánia-templomban ma délelőtt 9 órakor ünnepélyes isteniszolgálat lesz, melyre a helyben székelő hivatalok, hatóságok és intézetek is hivatalosak. — A czelldömölki congr. izr. hitközség ma délután fél 4 órakor tart istentiszteletet, melyen az ünnepi szónoklatot dr. Horowitz szombathelyi főrabbi tartja, az egyes énekszámokat a szombathelyi főkántor énekli. A hitközség ezen ünnepélyen más vallásuakat is szivesen lát.

Eljegyzés. Szentgeritzei ifj. Nagy Albert gazdasági tanácsos ma egyhete jegyezte el megyénk egyik legértékesebb, legagilisabb tagjának, dr. Marothy László kaldi nagybirtokosnak leányát: Margitot.

Változás a boraszati felügyelőség vezetésében. Ez ideig Vas vármegye a soproni szőlőszeti és boraszati felügyelőség működési körébe tartozott, ezentul azonban a pozsonyihoz. A kinek tehát ilyen ügyben ügyes-bajos dolga van, az forduljon Bernhard Rezső felügyelőhöz Pozsonyba.

Hymen. Demkő Mihály, a nagykárolyi máv. restauratió vendéglőse, eljegyezte Tory Györgyné czelldömölki lákós bájos és szeretetreméltó leányát, Pottikát.

Somlay János ostffyasszonyfai máv. hivatalnok karácsonykor jegyezte el Mészáros Jánosnak, a czelldömölki Griff szálloda tulajdonosának kedves leányát Jolánkát. Az igaz szerelem viragaiból font frigyekhez őszintén gratulálunk.

Jegyzés a hadikölcsönre. A Kemenesaljai Takarékpénztár részvénytársaságnál az V-ik hadikölcsönre **532.300 korona** névértékü kölcsönt, — a Kemenesmagasi Önsegélyző szövetkezetnél pedig ugyanezen kölcsönre **132.850 korona** névértékü kölcsönt jegyeztek.

Halálozás. Remete Dénest, az alsósági Erdődy-urodalom nyug. jószágigazgatóját, sulyos csapás érte: áldott lelkü felesége, szül. Buchberger Hermina hosszu betegség után f. hó 28-án Czelldömölkön elhunyt. A tegnap megtartott temetésén a nagyszámu rokonságon kivül igen sokan vettek részt, nemcsak helyből, de a messze vidékről is.

A helybeli Vöröskereszt-kórházban ápolt katonák számára »karácsonyi szeretetadományok« cimén befolyt összesen 1828 K, mely összegből a karácsonyi ajándékokra és Szilveszter esti tombolára kiadatott 1009 K 80 fillér. A megmaradt 818 korona és 20 filléren a kórház vezetősége sertést fog venni a katonák számára.

Vége a lumpolásnak. Kormányrendelet értelmében holnaptól kezdve Budapesten éjjeli 12-, egyebütt 11 óránál tovább vendéglő, kávéház stb. nyitva nem maradhat. A rendelet megszegőit sulyosan megbüntetik. Ilyenformán nem halljuk éjjel a kutyaugatás mellett ezt a nótázást: Sürü csillagos az ég,... Vagy legalább is ritkán! No, assonyok, kik férjetek kimaradásaiért sokszor bosszankodtatok, csókoljatok kezet a — férjeteknek!

Halálozás. Finkelstein Antal, a czelldömölki izr. hitközség kántora, hosszas és kinos szenvedés után elhunyt. A mult szerdán tartott temetésén számos tisztelő és jóbarát jelent meg és kisérte utolsó utjára a jó férjet, több gyermekes családapát és a finom modoru uriembert.

Köszönet. A helybeli ev. Nőegyletnek 7 korona kegyes adományáért, nemkülönben mindazon jószivü adományozóknak, kik jóságos adományaikkal lehetővé tették, hogy a szent karácsony ünnepén meleg szobában imádkozhatott kis gyermekeivel együtt jótevőiért, hálás köszönetet mond özv. *Boros* Jánosné.

Adományok katonák karácsonyára: Tóth Gábor 10 kor., Bánoczy Istvánné és Zsigmondné 40 drb képes levelezőlap.

Gyilkosság. Kutasi Sándor és Neher József nagysimonyi lakosok gyermekei összeszesztek, aminek természetes következménye volt az apák civakodása is. Összeszólalkozás után ökörre mentek, miközben Kutasi megszurta Nehert, akinek meg volt annyi ereje, hogy elment ellenfele portájára, az ajtót bezuzta, de akkor összeesett és meghalt. A héten lefolytatott tárgyaláson megállapitást nyert, hogy Neher a veszekedés hevében arculütötte Kutasit és hogy már korábban is folytogatta. A jogos önvédelem meg sem állapittatott meg, mégis tekintettel az enyhitő körülményekre és a vádlott büntetlen előéletére, a törvényszék Kutasit jogerősen egy évi börtönre itélte.

Adományok a sebesült katonák részére. A czelldömölki Vöröskereszt-kórház és vasuti üditő-allomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Gyömörey György (Inta) naponta 4 liter tej, Klaffl Gyula naponta 10 üveg szódaviz, Lövinger J. (Jánosháza) 20 kor., Kluger M. ¾ kg. vaj. Dr Pletnits Ferenc 5 üveg rum. Nyulászné 2 doboz cigaretta.

Havonkénti adományok. A czelldömölki hadbavonultak családjainak gyámolitására havonként adakozók *december* havi adományai: özv. Szőgyény-Marich Ferencné Gorcey grófnő 40 K, Klein Testvérek, Szabó Károly 25—25 K, Scheiber Zsigmond dr. 20 K, Pletnits Ferenc dr., Klein Vilmosné, Deutsch Gyuláné, Horváth József 10—10 K, Bures Richárd 6 K, özv. Balassa Jenőné, Szőgyény-Marich Mária, Szőgyény-Marich Paula, Honig Sámuel, Takách Mártonné, Wallenstein Károlyné 5—5 K, Huchthausen Edéné, Németh Márkus 4—4 K, Schmid Kuni, Marton Izidor 3—3 K, Róth Mór, Mersich Jenő, özv. Hofhauser Sándorné, Stern József 2—2 koronát, Stettka Tici, Steiner Lajos, Csillag Sándor, Wittmann Adolfné, Weisz Ignác, Somogyi Aladárné 1—1 K, Guttmann Adolfné, Fischer Fülöpné, Stern Éliás 50—50 f., Szente Jenőné, özv. Grosz Henrikné, Bass Vilmosné 40—40 fill. Összesen 211 korona 70 fillér. — A járásból hadbavonultak családjai részére a Kemenesaljai Takarékpénztár és Hitelbank havonként 100—100 koronát adományoz.

A közkórházi betegek részére karácsonykor még az alábbi adományok érkeztek: Bán János 30 kor., dr. Hetthéssy Elek 8 üveg bor. Baros Imre 3 nagy kalács.

A szőlő lombja mint takarmány. Carcensen szőlészeti felügyelő egy bajnavidéki lapban a következőket irja: A szőlőtermelők nagy része abban a hiszemben van, hogy a rézgálicczal permetezett szőlőhajtásokat nem ajánlatos marhával etetni. Ezen téves felfogás következtében jó, értékes és tápanyagban gazdag takarmányt, melynek a mostani viszonyok között nagy fontossága volna, a gazdák kihasználni nem tudnak. Szakemberek kisérletei azonban kétségtelenül meg lett állapitva, hogy a rézgálicczal permetezett szőlőlombozat állatok egészségére semminemű kedvezőtlen befolyást nem gyakorol; a vegyvizsgálat pedig megállapitotta, hogy a rézgálicnak csak minimális nyoma mehet át a tejbe. (Ha naponta 8 gramm rézgálicot adagolunk, kerül 0·003 gramm réz egy liter tejbe.) rezsók csak akkor hatnak kártékonyan emberi vagy állati szervezetre, ha abból nagyobb mennyiséget fogyasztanak. Kisebb mennyiségben a rézgálic bajt egyáltalán nem okoz. Hiszen az orvosok görvélykoros gyermekeknek 0·4—0·5 milligrammig orvosságot is irnak elő. Worthmann tanár állitása szerint Montpellierben irkakat hosszabb időn át csakis szőlőhajtásokkal etettek, melyeket frissen permetezett szőlőkből szedtek. Görzben viszont egy birtokos heteken át disznait és ökreit olyan füvek elétte, melyet előzetesen 3%-os rézgálicoldattal permeteztetett be. Végül Worthmann hónapokon át házinyulakat kizárólag ezekkel és répalevelekkel etetett, melyet tömény bordói level kezelt előzetesen, anélkül, hogy az állatok a legcsekélyebb betegedés jelét mutatták volna. Ismeretes az az eset is, hogy Németország egy községében az ökrök előszeretettel olyan kádból ittak, melyben bordói lé volt. Ezekre sem hatott kedvezőtlenül ez a folyadék. Ezek a példák már magukban is igazolják, hogy a permetezett lomb takarmányozasra hátrányos nem lehet. A szőlő lombját akár zöld, akár száraz állapotban lehet etetni. A rheingaui- és náluk a pozsonyi szőlőmivesek a levágott szőlőhajtásokat összekötözik és a karok végére illesztik, hogy ott megszáradjanak. Az igy nyert szénát azután tél folyamán etetik anélkül, hogy eddig az ilyen permetezett szena bárminemü zavart okozott volna a háziállatok emésztésében.

Hadi Emlékek katalógusa. A Hősök Emlékét Megörökitő bizottság egy katalógus sorozatban fogja kibocsátani azoknak a szabadon álló hadiemlékeknek, katonasiroknak, emléktábláknak és emléklapoknak terveit, amelyeket a magyar művészek a bizottság felkérésére készitettek és fognak készitteni. A bizottság ezzel azt a hazafias és művészi célt kivánja szolgálni, hogy a hősök emléke mindenütt, még a legkisebb községben is és a legszegényebb hajlékban is művészi emlékjellel örökittessék meg. Működése teljesen altruisztikus jellegü. Maga a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz intézett egyik rendeletében melegen támogatja a bizottság nemes törekvését, amelynek első dokumentuma az a katalógus, mely a bizottság kiadásában Lukács György elnöklése mellett Györgyi Kálmán szerkesztésében most került ki a sajtó alól. A rendkivül szép, művészi izlésü katalógus pompás produkciókban mutatja be a magyar művészet hadiemlék-terveit. Ott találhatjuk benne Györgyi Dénest, Almásy Balogh Lóránt, Reihenl Kálmán, Hikisch Rezső, Spiegel Imre, Horváth Béla, H. Pintér Gyula, Tóth Gyula, Vágó László, Spiegel Frigyes, Jónás Zsigmond, Svab Gyula, Brassován Szilárd, Hoepner Guidó, Kertész K. Robert, Tschenke Hermann, Janszky Béla, Vágó József, Bethlen Gyula, Kónya Zoltán, Thein János, Vass Viktor, Kallós Ede, Kovács Erzsébet, Braun Arnold, Móiret Ödön, Pongrácz Siegfried, Dankó Ödön, Fekete Oszkár, Szeg Sándor és Haranghy Jenő terveit. A bizottságokat a tervezések művészi szinvonalának biztositása mellett az a szempont is vezette, hogy minél olcsóbb kivitelü tervek kerüljenek a katalógusba, miáltal a szegényebb községek és magánosok részére is hozzáférhetővé kiván tenni művészi emlékműveket. A gyönyörü réprodukciók mellé árjegyzéket is csatolt a bizottság s az egész katalógus elé Herczeg Ferenc szép és meleg előszót irt. Kivánatos, hogy a katalógusból minél szélesebb körben ismertekké váljanak a tervek, amelyek csakugyan méltóan képviselik a hősök emlékének megörökitésénél a magyar művészek tehetségét és kegyeletét. A bizottság irodája, ahol az emlékmű tervek és minták megtekinthetők, Budapest, VII. Károly-körut 3. szám alatt van.

Kedves vendégeim, barátaim és ismerőseimnek

boldog ujévet kivánok

Fényes Ferenc

Uj-kávéház tulajdonosa.

Keresek megvételre egy

pianinót.

Cim a kiadóhivatalban.

Kedves vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak

boldog ujévet kiván

Domonkos Ignác

Korona-szállodás.

Igen tisztelt vendégeimnek és jóakaróimnak

boldog és békés ujévet kivánok

MÉSZÁROS JÁNOS

„GRIFF"-szállodás.

özv. Deim Sándorné

Központi kávés

nagyrabecsült vendégeinek

boldog ujévet

kiván.

Magyar Király-szálloda

Székesfehérvár.

Ujonnan átépitve, teljesen modern, minden kényelemmel berendezve,

50 szoba,

villanyvilágitás és központi fűtéssel. Fürdőszoba. Városi és interurban telefon.

Elegáns nagy étterem,

fényes kávéház.

Éttermi és kávéházi nyári helyiség. Mérsékelt árak.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kéri

Hillinger és Társa.

Nyomtatta és kiadja: Dinkgreve Nándor Czelldömölk.

Eladó

boroshordók:

1 drb. 760 literes
1 drb. 504 „
1 drb. 380 „
1 drb. 364 „

A hordók jókarban vannak, olcón megszerezhetők.

Cim a kiadóhivatalban.

APOLLÓ MOZGÓ

Czeldömölk, Griff-szálloda.

Vasárnap 1916. december 31-én:

Nagy Szilveszter-estély.

Az előadások a Szilveszter-éjjelre való tekintettel d. u. 3, 5, 7, 9 és 11 órakor kezdődnek.

D. 14.

a világhirü rekord hajó. Dráma 3 felvonásban.

Polidor macskái. Vigjáték 1 felvonásban.
A három halálbün. Szines életkép 1 felvonásban.
A falábu futó. Humoros, 1 felvonásban.
A halász álma. Humoros, 1 felvonásban.

A 11 órai előadás után

nagy tombola játék.

I-sö dij egy cilinder, II-ik dij egy miliö, III-ik dij egy hizódisznó.

A fenti slágert megelőzi 3 mulattató darab.

Boldog ujévet kiván Hevessy Mihály mozi-igazgató.

1917. január 1-én hétfőn, uj műsor bemutatóra kerül a

theológus

Egy szemináriista tragédiája 3 felvonásban, szenzációs dráma a papok életből.

Ezt követi:

Az anyós válni akar.

Kacagtató vigjáték az „anyósok" világából 4 felvonásban.

Kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Január 6-án:

SIMON JUDIT.

Dráma Kiss Józseftől, 5 felvonásban.

Január 7-én:

A király és királyné

első érkezése Budapestre.

Január 13-án:

A tiszti kardbojt.

Haborus szinmü budapesti szinészekkel 4 felvonásban.

Az előadások **nem folytatólagosak**.

Helyárak: **Páholy ülés 1 kor. 50 fill., fenntartott hely (számozott) 1 kor. I. hely (nem számozott) 80 fillér, II. hely 60 fillér, Gyermekjegy: Páholyülés 1 kor., Fenntartott hely 70 fillér, I. hely 50 filfér, II. hely 40 fillér.**

A nagyérdemü közönség szives látogatását kéri

Mészáros János, tulajdonos. **Hevessy Mihály, igazgató**

Szt. Erzs. Szemin. Kirlapkönyvtár
17/1922

XIII. évfolyam. Celldömölk 1917. január 7. 1. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DIENSTERVÉ KÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgrove Nándor könyvnyomdája Celldömölk.
Ide intézendő a szellemi részt illető közlemény, hirdetések és mindennemű pénzügyek.

Az uj behozatali tilalom.

A napokban jött ki az uj rendelet, mely szerint luxus-cikkeket, vagyis mindazokat a tárgyakat, amelyeket nélkülözhetünk, nem szabad a Monarchia területére behozni. »Nagyon helyes« — fogják sokan mondani e rendelet hallatára. Az már mégsem járja, hogy mi semleges és ellenséges államokba különböző ékszerekért, szőrmékért és luxus élelmicikkekért százezreket és milliókat dobálunk ki, persze mindezeket aranyban és ezáltal valutánkat elértéktelenitjük még szomszédos szövetséges államainkban is.

Igaz, hogy Olaszország évente több százezer koronát kapott tőlünk citromért és narancsért. A narancs-tilalom helyes is, mert narancsot nem szükséges okvetlenül enni. Egyék meg az olaszok. De a citrommal már másképpen állunk. Ma, mikor a tejhiány olyan ijesztő méreteket öltött, sok ember szokott rá a teára, ehhez pedig a legtöbb ember citromot használ. Itt már helytelen az uj rendelet, mert ugyebár a mindennapi ital már nem luxuscikk. Igy vagyunk a kakaóval és a csokoládéval is. Házai gyáraink nem képesek a megnövekedett kakaó- és csokoládé szükségletet kielégiteni. Utalva ujra a tejhiányra, kimondja, hogy a csokoládé és a kakaó luxuscikk? Miszerintünk van legalább olyan fontos, mint a kávé. A vizben főtt kakaó és csokoládé sokkal táplálóbb itel, mint a fekete kávé. Akármilyen rendeleteket hoznak, tény az, hogy nagyon sok gyerek és szoptató anya nem tud tejhez jutni. Már pedig a feketekávé méreg a serdülő gyermekeknek és nem alkalmas ital a szoptató anyának.

Nem érint, sőt bizonyos örömmel látjuk az ékszer, szőrme, selyem tilalmat. A háboru nem az az időszak, mely alkalmas volna a cifrálkodásra. A sok uj milliomos rávetette magát az ékszerekre. Határt nem ismerő pazarsággal öltöztek az uj kaszt hölgyei. Most háboru van, olyan luxussal ismerkedünk meg, melyről eddig fogalmunk sem volt. Égbekiáltó és vérlázitó, hogy mig emberek ezrei és millói lövészárokban szenvednek és néha a legszükségesebbektől is megvannak fosztva, addig egyes kiváltságosak a komoly időkhöz nem illő módon pazarolják a pénzt.

Nagyon helyes az osztriga, ananász, francia pezsgő tilalom, de a rendelet olyan élelmiszerekre is kiterjed, amelyek ma már nem luxuscikkek.

A rendelet végeredményben mit fog eredményezni. Az ország területén levő immár behozatali tilalom alatt álló cikkek árai emelkedni fognak. Fizesse meg még jobban, aki Mumpezsgőt, indiai gyöngyöket, lyoni selymet és brüsseli csipkét akar, de ne felejtsük el, hogy a rendelet sujt olyan cikkeket is, amelyekre — ismételjük — nagy szükségünk van és igy nem helyes, hogy azok ismét áremelkedéseknek legyenek kitéve, illetőleg a felhalmozott készlet kifogyásával nélkülözni legyünk kénytelenek.

Kolduló gyermekek.

A városok közönsége, a falvak békés polgársága, — sőt amazok rendőrsége, emezek csendőrsége ismeri a sápadt arcu, fürge lábu, lármás, tolakodó kiskorúak eme fajtáját. Egynémelyike a büntetőtörvény lapjai feljegyzésére érdemes tettek elkövetésére is vállalkozik. (Lásd a napilapok: »Napihirek«, »Törvényszék«, »Igazságszolgáltatás« rovatai adatait.)

Mi oka annak, hogy ezek tábora — különösen a háboru kitörése óta — oly rohamosan meggyarapodott a közerkölcsök ártalmára, a közrend, közbiztonság, közegészségügy veszélyeztetésére és a kultura hátrányára, karára?

Kolduló gyermekek voltak a multban, hihetetlenül megszaporodott számban vannak most s mindaddig lesznek, mig a szociális, humanitárius intézmények teljessége, a tankötelezettség törvényének intézkedései ama fokára nem emelkednek, ahonnan képesek lesznek gátat vetni eme egyrészt szánandó, az emberi irgalmasság jóindulatára érdemes, másrészt a törvény keretein belül minden uton-módon üldözendő eme az emberi társadalom káros kinövése gyarapodásának.

Nemcsak a szegénység, a megélhetés nehézségei; nemcsak a dologtalanság, a munkakerülés szerepelte; nemcsak a kóbortlás, csatangolás — az iskolakerülés vágya, de a bűrözési vágy hajtám, a szülőknek erre való ösztönzése és a mások megadóztatására való törekvése; valamint hatóságaink sokszor káros nemtörődömsége is szülő anyja eme ma már a türhetetlenség mértékéig elszaporodott tömegnek.

A multat nem foglalkozunk. Legfeljebb annak tudatából és ismeretéből a jelen orvoslására, a jövő kialakulására meríthetünk tanuságot. Vannak igazán szegény szülők gyermekei, kik ugy megélhetés, mint ruházkodás szempontjából jószivü emberek könyörületességére szorulnak; vannak nem egészen vagyontalan, koldus sorban levő szülők, kik gyermekeiket szegénységükre hivatkozva nemcsak az iskoláztatástól igyekeznek elvonni, hanem egyenesen rauszijják, rákényszeritik gyermekeiket, hogy a társadalom terhére nőjenek ki magukat, megszámlva, megsarcolva a külsőségekre adó, de a valódi körülményeket nem kutató készséges és nem készséges emberbarátokat.

Kihágás, közrend megzavarása, mások személybiztonságának veszélyeztetése (a következő, egyebbel dobálódzó gyermekek kezétől hány ember esett meg?), és feltünően rongya, elhanyagolt testi és ruházati külsőség természetes kisérői eme veszedelmeseknek s ha hozzávesszük, hogy az eme légkörben felnevelkedett eme züllés emlőiből táplálkozó nemzedék adja az iskolakerülők, a nevelő és javitó intézmények legnagyobb arányszámat, rájövünk ama titek nyitjára: miért — mindennemű hivatásuk magaslatán álló hatóságaink igyekvése a pedagógusok törekvése ellenére — oly nagy az analfabéták százalék aránya, a patronázs-intézmény szükségessége és a javitó-, nevelő-intézetek gyarapitása és fenntartása?

Eme — a tisztaság fogalmát alig ismerő társaság hurcolja szét a bacillusok millióit, közvetiti a ragályos betegségek mindennemű fajtájának elterjedését, undort, utálatot gerjeszt a jóizlés és a higienia jótékony hatását ismerő közönségben.

Nos — valahányszor egy-egy nevezetesebb, az emberiség történetében is kiáltó, feltünő kihágást bűncselekményt követnek el eme csoportból valók némelyike: valahányszor a napilapok eme eseteket pertraktálják: mindig ott kisért — az iskola! Sokszor tör-

APOLLÓ MOZGÓ

Czelldömölk, Griff-szálloda.

Vasárnap 1916. december 31-én

Nagy Szilveszter-estély.

Az előadások a Szilveszter-éjjelre való tekintettel d. u. 3, 5, 7, 9 és 11 órakor kezdődnek.

D. 14.

a világhirü rekord hajó. Dráma 3 felvonásban.

Polidor macskái Vigjátek 1 felvonásban.

A három halálbün. Színes életkép 1 felvonásban

A falábu futó. Humoros, 1 felvonásban.

A halász álma. Humoros, 1 felvonásban.

A 11 órai előadás utan

nagy tombola játék.

I-sa dij egy cilinder, II-ik dij egy miliő, III-ik dij egy hizódisznó.

A fenti slágert megelőzi 3 mulattató darab.

Boldog ujévet kiván Hevessy Mihály mozi-igazgató.

1917. január 1-én hétfőn, uj musor bemutatásra kerül a

theológus

Egy szeminarista tragédiája 3 felvonásban, szenzacios drama

Ezt követi:

Az anyós válni akar

Kacagtató vigjátek az „anyósok" világából 4 felvonásban.

Kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Január 6-án:

SIMON JUDIT.

Drama Kiss Józseftől, 5 felvonásban.

Január 7-én:

A király és királyné

első érkezése Budapestre.

Január 13-án:

A tiszti kardbojt.

Háborus szinmű budapesti szinészekkel 4 felvonásban.

Az előadások nem folytatólagosak

Helyárak: Páholy ülés 1 kor. 50 fill., fenntartott hely (számozott) 1 kor. I. hely (nem számozott) 80 fillér, II. hely 60 fillér, Gyermekjegy: Páholyülés 1 kor., Fenntartott hely 70 fillér, I. hely 50 filfér, II. hely 40 fillér.

A nagyérdemü közönség szives látogatását kéri

Mészáros János, tulajdonos. Hevessy Mihály, igazgató